

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 grudnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu w sprawie o sygn. akt I C 84/13 z powództwa B. D. przeciwko (...) SA we W. o zwolnienie przedmiotu od egzekucji ewentualnie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności:

1. oddalił powództwo o zwolnienie od egzekucji udziału B. D. w prawie własności lokalu mieszkalnego, położonego w Ł. os. (...), objętego księgą wieczystą (...) od egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łowiczu M. C. w sprawach Km 1014/12, Km 1016/12, Km 1017/12, Km 1018/12, Km 1019/12 i Km 1020/12;
2. oddalił powództwo o pozbawienie wykonalności nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu dnia 04 kwietnia 2012r. w sprawie INc 495/12 opatrzonego klauzulą wykonalności przeciwko małżonce dłużnika B. D. postanowieniem tego sądu z dnia 30 listopada 2012r. w sprawie I Co 1665/12;
3. nie obciążył powódki B. D. obowiązkiem zwrotu (...) SA we W. kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o ustalenie, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Łowiczu M. C. prowadzi postępowania egzekucyjne w sprawach Km 1014/12, Km 1016/12, Km 1017/12, Km 1018/12, Km 1019/12 i Km 1020/12, wszczęte na wniosek wierzyciela (...) SA we W. przeciwko dłużnikom M. D. i B. D. na podstawie tytułów wykonawczych nakazów zapłaty wydanych przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu przeciwko dłużnikowi M. D., opatrzonych klauzulą wykonalności nadaną także przeciwko małżonce dłużnika B. D. na podstawie art. 7871 k.p.c. z ograniczeniem jej odpowiedzialności do przedsiębiorstwa wchodzącego w skład majątku wspólnego B. D. i M. D.. We wszystkich tych sprawach egzekucja została skierowana między innymi do własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w Ł. os. (...) bl. 2 m. 14, objętego księgą wieczystą (...) przez przyłączenie się do egzekucji prowadzonej w sprawie Km 353/12. Własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego objęte księgą wieczystą (...) stanowiło własność ustawową majątkową małżeńską B. D. i M. D.. M. D. i jego żona B. D. zawarli w dniu 28 maja 2009r. umowę majątkową małżeńską o ustanowieniu rozdzielności majątkowej, polegającą na tym, że każdy z nich zachowuje zarówno majątek nabyty dotąd przed zawarciem tej umowy jak i majątek nabyty później oraz zarządza i rozporządza całym swoim majątkiem samodzielnie. W dniu 3 stycznia 2013 roku B. D. zostało doręczone zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z nieruchomości – przyłączeniu się do egzekucji z nieruchomości w sprawie Km 353/12.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że powództwo o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji podlegało oddaleniu z uwagi na przekroczenie przez powódkę terminu określonego w art. 841 § 3 k.p.c. W świetle dyspozycji art. 840 k.p.c. i art. 840¹ k.p.c. nie zachodzą również podstawy do uwzględnienia powództwa ewentualnego o pozbawienie wykonalności nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu w dniu 4 kwietnia 2012 roku. O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka zaskarżając go w części, co do punktu 1 i 2 wyroku. Rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego skarżąca zarzuciła naruszenie:

- art. 841 § 1 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie co w konsekwencji doprowadziło do oddalenia powództwa o zwolnienie udziału B. D. w prawie własności lokalu mieszkalnego położonego w Ł. adres B. bud 2 nr 14, KW (...) od egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łowiczu M. C. w sprawach KM 1014/12, Km 1015/12, Km 1016/12, Km 1017/12, Km 1018/12, Km 1019/12, Km 1020/12;
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieswobodną ocenę materiału dowodowego prowadzącą do błędnego przyjęcia, iż został naruszony miesięczny termin na wystąpienie z powództwem o zwolnienie przedmiotu spod egzekucji;

- art. 193 Konstytucji RP poprzez nieskierowanie do Trybunału Konstytucyjnego pytania prawnego co do zgodności z Konstytucją RP terminu miesięcznego określonego w art. 841 § 3 k.c., którego przekroczenie powoduje wygaśnięcie prawa do wytoczenia powództwa;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasad swobodnej oceny materiału dowodowego prowadzące do nieuwzględnienia okoliczności, że B. D. działając przez pełnomocnika pismem skierowanym do Komornika Sądowego z dnia 4 marca 2013 roku powołała się w oparciu o art. 837 k.p.c. i art. 923 § 2 k.p.c. na ograniczenie odpowiedzialności wynikające z postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu z dnia 30 listopada 2012 roku sygn. akt I 1665/12, co miało wpływ na niezastosowanie art. 840 § 1 pkt 1, 2 k.p.c. oraz art. 840 § 1 k.p.c. w zw. z art. 840 § 1 i 2 k.p.c.

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa o zwolnienie udziału B. D. w prawie własności lokalu mieszkalnego położonego w Ł. adres B. bud 2 nr 14, KW (...) od egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łowiczu M. C. w sprawach KM 1014/12, Km 1015/12, Km 1016/12, Km 1017/12, Km 1018/12, Km 1019/12, Km 1020/12, zwolnienie powódki od wpisu od apelacji w kwocie ponad 1.500,00 złotych, zasądzenie od pozwanej spółki na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych, a w przypadku negatywnego rozstrzygnięcia o zastosowanie wobec powódki instytucji z art. 102 k.p.c. i nieobciążanie jej kosztami procesu /apelacja wraz z załącznikami – k. 131-145/.

Postanowieniem z dnia 27 stycznia 2014 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu zwolnił powódkę od kosztów sądowych w zakresie opłaty od apelacji w części ponad kwotę 1.500,00 złotych /postanowienie – k. 147/.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych /odpowiedź na apelację wraz z załącznikami – k. 155-169/.

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik powódki poparła apelację /protokół rozprawy apelacyjnej – k. 175/.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własny ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny.

Wbrew zapatrywaniom skarżącej, Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie dokonał prawidłowej, gdyż odpowiadającej wymogom określonym w art. 233 § 1 k.p.c., oceny dowodów, w oparciu o którą wyprowadził również trafne wnioski jurydyczne. Wobec faktu, że nie jest rzeczą Sądu odwoławczego, powielanie wyводу przedstawionego już przez Sąd I instancji, którego argumentację Sąd Okręgowy podziela, w ramach niniejszego uzasadnienia poprzestać należy jedynie na odniesieniu się do zarzutów apelacji.

Zarzuty te uznać natomiast należy za chybione. Na gruncie owych zarzutów skarżąca koncentruje się na zwalczaniu dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny prawnej i znaczenia faktów ustalonych w toku postępowania, nie kwestionując w istocie prawidłowości poczynionych ustaleń. Tak jest również, gdy apelująca przypisuje Sądowi I instancji zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. w kontekście wniosków wypowiedzianych w przedmiocie zasadności żądania pozwu. W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy, jak powyżej zaznaczono, podzielił podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku i przyjął ją za własną. Natomiast argumenty skarżącej rozważył w aspekcie zastosowania norm prawa materialnego do ujawnionych okoliczności sprawy.

Stanowiska apelacji zaaprobować jednak nie sposób.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nakazuje przede wszystkim przychylić się do stanowiska Sądu I instancji, iż powództwo o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji zostało przez B. D. wniesione z uchybieniem

miesięcznemu terminowi określone w art. 841 § 3 k.p.c. O fakcie skierowania egzekucji do przedmiotowego składnika majątku powódka dowiedziała się bowiem już w dniu 3 stycznia 2013 roku wraz z doręczeniem jej zawiadomienia przez komornika sądowego a z pozwem w tej sprawie wystąpiła dopiero w dniu 15 lutego 2013 roku. Sam fakt uchybienia terminowi z art. 841 § 3 k.p.c. powoduje zaś bezwzględnie konieczność oddalenia powództwa bez potrzeby oceny jego merytorycznej zasadności. Termin określony w art. 841 § 3 k.p.c. jest wszak terminem prawa materialnego i nie podlega przywróceniu. Zważyć zaś należy, że, jakkolwiek skarżąca zarzuca Sądowi Rejonowemu wyprowadzenie niewłaściwego wniosku odnośnie przekroczenia przez nią przedmiotowego terminu, nie podaje jakichkolwiek argumentów, które podważałyby powyżej przedstawiony stan rzeczy. Co więcej w uzasadnieniu apelacji pośrednio przyznaje, że termin ten został przez nią przekroczony, koncentrując swoją uwagę wyłącznie na wskazywaniu, że termin ten jest w jej ocenie zdecydowanie za krótki.

Nie sposób jednak podzielić również i argumentacji wyprowadzonej przez skarżącą w tej kwestii. Niezależnie od faktu, że określony przedmiotowym przepisem termin uznać należy za wystarczający do tego aby osoba, która wykazuje należytą dbałość o własne interesy, zdołała wystąpić z odpowiednim powództwem. Zważyć bowiem należy, że instytucja pytania prawnego, przewidziana art. 193 Konstytucji RP, nie daje skarżącemu w postępowaniu sądowym uprawnienia do skutecznego domagania się przedłożenia przez sąd pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu. Warunkiem wystąpienia z pytaniem prawnym jest wszak wątpliwość powstała w składzie orzekającym co do zgodności określonego przepisu prawa z Konstytucją RP, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem. To zatem wyłącznie wątpliwość sądu orzekającego, nie zaś strony postępowania implikować może powinność wystąpienia przez sąd z pytaniem prawnym. Skoro zaś takiej wątpliwości Sąd w sprawie niniejszej nie powziął, bez znaczenia pozostawiać musi akcentowana w apelacji okoliczność, że zdaniem skarżącej termin określony w art. 841 § 3 k.p.c. jest terminem zbyt krótkim w kontekście dyspozycji art. 45 Konstytucji RP stanowiącego o prawie do sądu oraz art. 64 Konstytucji RP stanowiącego o ochronie praw nabytych. Stanowisko skarżącej w tej kwestii jest zaś tym bardziej niezrozumiałe zważywszy, że w toku niniejszego postępowania powódka korzystała z pomocy profesjonalnego pełnomocnika, a kwestia ta była już wielokrotnie przedmiotem rozważań judykatury, która konsekwentnie zajmuje stanowisko zbliżone z powyżej przedstawionym (por. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2010 wydane w sprawie o sygn. akt IV KZ 8/10 opubl. w OSNwSK 2010/1/621, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2008 wydane w sprawie o sygn. akt III CZ 27/08 opubl. w bazie orzecznictwa LEX pod nr (...)).

W tym stanie rzeczy za całkowicie niezasadny uznać należało również zarzut oparty na art. 841 § 1 k.p.c.

Skarżąca nietrafnie także zasadność swojego stanowiska opiera na dyspozycji art. 837 k.p.c. i art. 923¹ § 2 k.p.c. Uzasadnienie przedmiotowego zarzutu nie pozostawia bowiem wątpliwości, że skarżąca błędnie zakłada, że zaistnienie sytuacji o jakich mowa we wskazanych przepisach przekłada się na sytuacje objęte art. 840 § 1 pkt 1, 2 czy art. 840¹ k.p.c. Pogląd ten jest zaś całkowicie nieuprawniony. Przepisy art. 837 k.p.c. i art. 923¹ § 2 k.p.c. dotyczą bowiem kwestii prowadzenia postępowania egzekucyjnego, podczas gdy rozwiązania o jakich mowa w art. 840 k.p.c. i art. 840¹ k.p.c. stanowią środek merytorycznej obrony dłużnika czy jego małżonka pozwalający na zakwestionowanie wykonalności tytułu wykonawczego w drodze badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tym tytułem i w konsekwencji musi być oparte na przyczynach materialnoprawnych - podstawach wymienionych w pkt 1-3 omawianego przepisu. Nawet zatem gdyby przyjąć, że w realiach niniejszej sprawy przywołane przez skarżącą przepisy egzekucyjne winny znaleźć zastosowanie, nie podważa to prawidłowości przedmiotowego tytułu wykonawczego w kontekście przesłanek określonych w powyżej wskazanych przepisach. W aspekcie zastrzeżeń podniesionych w tym względzie w apelacji, nie budzi zatem wątpliwości także prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w przedmiocie powództwa o pozbawienie wykonalności nakazu zapłaty z dnia 30 listopada 2012 roku.

Powyżej poczynione rozważania prowadzą do wniosku, że apelacja wniesiona przez powódkę w tej sprawie stanowi jedynie polemikę z trafnym rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy w punkcie 1. wyroku na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie 2. wyroku na podstawie art. 102 k.p.c. Przedstawione powyżej okoliczności niniejszej sprawy (wątpliwy zakres egzekucji w stosunku do brzmienia tytułu wykonawczego) w powiązaniu z trudną sytuacją materialną powódki uprawniają do przyjęcia, że rozliczeniu kosztów postępowania apelacyjnego zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu sprzeciwiają się względy słuszności.